

REZOLÚCIA PARLAMENTNÉHO ZHROMAŽDENIA RADY EURÓPY A JUDIKATÚRA EURÓPSKEHO SÚDU PRE ĽUDSKÉ PRÁVA TÝKAJÚCA SA MEDZIŠTÁTNEHO OSVOJENIA

JUDr. Marica Pirošíková

- Rezolúcia Parlamentného zhromaždenia Rady Európy 1909 (2012) „Medzištátne osvojenie: zabezpečenie, že najlepšie záujmy dieťaťa sú dodržiavané“ zdôrazňuje potrebu bojovať proti nezákonným praktikám, ktoré predstavujú riziko spojené s medzištátnym osvojením a potrebu pri osvojení rešpektovať **najlepšie záujmy dieťaťa**. Ako vyplýva z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len Súd) týkajúcej sa medzištátneho osvojenia, stanovenie najlepších záujmov dieťaťa sa musí zakladať na konkrétnych okolnostiach prípadu.
- Osvojením vzniká medzi osvojiteľom a osvojencom rovnaký právny vzťah ako medzi rodičom a dieťaťom.
- Hoci inštitút osvojenia siaha hlboko do histórie, medzištátne osvojenie dieťaťa z krajiny jeho pôvodu do iného štátu je relatívne nové. Rozvinulo sa po druhej svetovej vojne ako humanitárna odpoveď na množstvo detí, z ktorých sa v dôsledku vojny stali siroty. Počet medzištátnych osvojení sa zvýšil začiatkom deväťdesiatych rokov minulého storočia a vyvrcholil v roku 2004. **V posledných rokoch je na zosupe v dôsledku zmeny postojov a reštriktívnejšej politiky štátov v tejto oblasti.**

- Medzištátne osvojenie **môže byť dlhodobým riešením pre deti, ktorým hrozí, že v štáte svojho pôvodu zostanú v ústavnej starostlivosti.**
- Dohovor Organizácie Spojených národov o právach dieťaťa z roku 1989 v preambule uznáva, že v záujme plného a harmonického rozvoja osobnosti **by malo dieťa vyrastať v rodinnom prostredí**, v atmosfére šťastia, lásky a porozumenia. Podľa článku 21 sa má v prvom rade brať do úvahy **najlepší záujem dieťaťa**. Medzištátne osvojenie možno využiť, iba **ak dieťa nemôže byť umiestnené v pestúnskej rodine alebo rodine osvojiteľa alebo sa oň nemožno starať iným vhodným spôsobom v krajine jeho pôvodu**. Štáty, ktoré sú zmluvnou stranou Dohovoru o právach dieťaťa, sú **povinné zabezpečiť, aby osvojenie do iného štátu nevedlo k neoprávnenému finančnému zisku zúčastnených osôb**.

- Rámec pre medzinárodnú spoluprácu a „záruky, aby sa medzištátne osvojenia uskutočňovali iba v najlepšom záujme dieťaťa a pri rešpektovaní jeho základných práv“, sú upravené v Dohovore o ochrane detí a o spolupráci pri medzištátnych osvojeniach z roku 1993 (ďalej len „Haagsky dohovor“).
- Spolu s princípom najlepšieho záujmu Haagsky dohovor uznáva princíp **subsidiarity**. Tento princíp spočíva jednak v tom, že dieťa by malo zostať v **starostlivosti svojej rodiny** a len **ak to nie je možné, môže byť riešením jeho situácie osvojenie**.
- Tento princíp tiež zahŕňa **prednosť vnútroštátnych možností starostlivosti**. Medzištátne osvojenia by sa mali uskutočňovať, iba **ak nemožno nájsť vhodnú rodinu v štáte pôvodu dieťaťa**.

- Haagsky dohovor obsahuje ustanovenia, ktorých cieľom je predchádzať zneužitiu systému medzištátnych osvojení. Avšak v dôsledku nesprávnej implementácie Haagskeho dohovoru niektorými štátmi a skutočností, že mnohé štáty nie sú jeho zmluvnou stranou, sa vyskytujú prípady, keď najlepšie záujmy dieťaťa neboli brané do úvahy ako prvoradé. Ide o prípady nezákonných praktík ako **únos, obchodovanie s deťmi, prinútenie alebo manipulácia biologických rodičov a „pranie detí“ cez adopčné systémy falšovaním dokumentov, korupciou alebo inými podvodnými spôsobmi**.
- Väčšina takýchto nezákonných praktík sa týkala súkromných osvojení, keď potenciálny osvojiteľ samostatne cestoval do štátu, ktorý nie je zmluvnou stranou Haagskeho dohovoru bez toho, aby sa obrátil na akreditovanú agentúru.

Odporúčania Parlamentného zhromaždenia Rady Európy

- V Odporúčaní 1443 (2000) „Medzinárodné osvojenie: rešpektovanie práv detí“ parlamentné zhromaždenie zdôraznilo, že *„účelom medzinárodného osvojenia musí byť poskytnutie matky a otca deťom spôsobom, ktorý rešpektuje ich práva, nie umožnenie zahraničným rodičom za každú cenu si splniť túžbu po dieťati, nemôže byť žiadne právo na dieťa“*.
- Odsúdilo všetky trestné činy spáchané za účelom uľahčenia osvojenia a komerčné praktiky premieňajúce medzinárodné osvojenie na nič viac než „trh regulovaný kapitalistickými zákonmi ponuky a dopytu“.

Odporúčania Parlamentného zhromaždenia Rady Európy

- Všetky formy obchodovania s deťmi odsúdilo aj **Odporúčanie 1828 (2008) o zmiznutí novorodencov na nezákonné osvojenie v Európe.**
- Odporúčanie poukázalo najmä na **absenciu prísnych pravidiel pre evidenciu narodení** v niektorých štátoch a **prípady zmiznutia novorodencov, ktorí boli predaní do cudziny za účelom nezákonného osvojenia.**
- Na druhej strane parlamentné zhromaždenie vyjadrilo ľútosť nad tým, že v niektorých štátoch žije veľké množstvo detí v detských domovoch a vyzvalo na **prijatie pravidiel berúcich do úvahy záujmy detí, vrátane monitorovacích postupov zahŕňajúcich pravidelné postadopčné správy.**
- V tejto súvislosti možno spomenúť rozsudok Súdu v prípade Zorica Jovanović proti Srbsku (rozsudok z 26. marca 2013) týkajúci sa **nezvestných novorodencov, ktorí zmizli zo srbských nemocníc.** Súd v tomto prípade dospel k záveru, že neposkytnutie vierohodných informácií rodičom, pokiaľ ide o osud ich nezvestných detí, predstavuje porušenie práva na rešpektovanie ich rodinného života a konštatoval, že došlo k porušeniu článku 8 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor“).

Rezolúcia 1909 (2012) o medzištátnom osvojení:

zabezpečenie, že najlepšie záujmy dieťaťa sú dodržiavané

- Znepokojenie nad pretrvávajúcimi správami o prípadoch medzištátnych osvojení, pri ktorých došlo k vážnemu porušeniu ľudských práv detí, bolo vyjadrené tiež v Rezolúcii 1909 (2012) o medzištátnom osvojení: zabezpečenie, že najlepšie záujmy dieťaťa sú dodržiavané (ďalej len „Rezolúcia“).
- Správa k Rezolúcii uvádza, že v posledných rokoch klesá počet medzištátnych osvojení, avšak na druhej strane poukazuje na európsky trend zakladania rodiny v neskoršom veku než v akom dochádzalo u predchádzajúcich generácií, v dôsledku čoho **klesá pôrodnosť a stúpa počet bezdetných párov, pre ktoré je možnosť medzištátneho osvojenia atraktívna.** Správa varuje, že **dlhé poradovníky potenciálnych osvojiteľov a vysoké peňažné sumy,** ktoré sú pri osvojení ochotní minúť, **zvyšujú riziko zneužitia adopčného systému a „prania detí“.** Takéto nezákonné praktiky spôsobujú dotknutým rodinám a najmä deťom nesmiernu ujmu.

Rezolúcia 1909 (2012) o medzištátnom osvojení:

zabezpečenie, že najlepšie záujmy dieťaťa sú dodržiavané

- Rezolúcia preto vyzýva členské štáty Rady Európy, aby **predchádzali a bojovali proti trestným činom, ktoré môžu byť spojené s medzištátnym osvojením.**
- Správa tiež obracia pozornosť na štáty, kde v dôsledku **humanitárnej katastrofy**, ako napríklad vojna alebo zemetrasenie, došlo k odlúčeniu veľkého množstva detí od svojich rodín. Ak **snahy o vypátranie rodiny nie sú dostatočné a proces osvojenia je urýchľovaný, existuje vysoké riziko, že dieťa bude vyhlásené za osvojiteľné napriek tomu, že jeho príbuzní prežili.** Rezolúcia preto vyzýva štáty prijímajúce osvojené deti, aby vyhlásili **moratórium**, ak nemôžu byť zabezpečené bezpečné postupy osvojenia, ale tiež aby **udržiavali komunikáciu medzi ústrednými orgánmi, aby deti nezostali v právnom vákuu a traumatizujúcej neistote.**

Rezolúcia 1909 (2012) o medzištátnom osvojení:

zabezpečenie, že najlepšie záujmy dieťaťa sú dodržiavané

- Rezolúcia tiež zdôrazňuje, že samotný **presun dieťaťa** z rodnej krajiny a obvyklého prostredia do zahraničia a novej rodiny je **traumatizujúcou skúsenosťou**, a preto je potrebné ho zvládnuť s maximálnou starostlivosťou a citlivosťou vzhľadom ku konkrétnej situácii dieťaťa. Prijímajúce štáty by mali zabezpečiť, aby osvojiteľia **boli vhodní a pripravení na osvojenie.** Riadna príprava osvojiteľov je mimoriadne dôležitá v prípade detí s „osobitnými potrebami“ v dôsledku choroby alebo postihnutia.
- Opatrenia uvedené v Rezolúcii ďalej zahŕňajú medzinárodnú spoluprácu a zavedenie pravidiel zameraných na **plne kontrolované postupy pri medzištátnom osvojení, dokumentáciu pôvodu a identity osvojených detí, ich monitorovanie pred, počas a po osvojení, ako aj podporu rodín žijúcich vo vysielajúcich štátoch v extrémnej chudobe.**

Princíp najlepšieho záujmu dieťaťa v judikatúre Súdu

- Pri medzištátnom osvojení dochádza k zložitým situáciám, v ktorých **záujmy dieťaťa, adoptívnych rodičov, biologických rodičov a spoločnosti nemusia byť vždy súladné**. Súd konštantne zastáva názor, že **mimoriadny význam treba prikladať najlepším záujmom dieťaťa**.
- Čo sa týka práv dieťaťa a pôvodnej rodiny, článok 8 neopravňuje rodičov ku konaniu, ktoré môže byť škodlivé pre zdravie alebo vývin dieťaťa. Na druhej strane **prerušenie pút medzi rodinou a dieťaťom je v najlepšom záujme dieťaťa iba za výnimočných okolností**.
- **Najlepší záujem dieťaťa je potrebné určovať individuálne z prípadu na prípad**. Princíp najlepšieho záujmu dieťaťa je potrebné vykladať tak, aby bol v súlade so všetkými právami dieťaťa stanovenými v príslušných medzinárodných zmluvách.

Pini a ďalší proti Rumunsku

- V prípade *Pini a ďalší proti Rumunsku* (rozsudok z 22. júna 2004) Súd rozhodol, že **právo osvojiteľov rozvíjať vzťahy s ich adoptívnymi deťmi bolo „obmedzené záujmami detí, bez ohľadu na oprávnené snahy sťažovateľov založiť si rodinu“**.
- Prípad sa týkal dvoch talianskych párov, v prospech ktorých boli vydané rozhodnutia o osvojení dvoch rumunských detí. Obe dievčatá žili v detskom domove a v čase vydania rozhodnutí o osvojení mali 9 rokov. **Detský domov odmietol odovzdať deti do starostlivosti sťažovateľov z dôvodu, že deti s nimi nemali žiadne citové väzby a uprednostňovali zotrvanie v prostredí, v ktorom boli vychovávané, pred premiestnením do cudzieho prostredia v zahraničí**. Sťažovatelia namietali, že rozhodnutia o osvojení neboli rumunskými orgánmi vykonané.
- Pokiaľ ide o aplikovateľnosť článku 8 Dohovoru, Súd skúmal, či medzi sťažovateľmi a deťmi existovali putá predstavujúce „rodinný život“. Konštatoval, že hoci Dohovor nezaručuje právo na osvojenie, vzťahy medzi adoptívnym rodičom a osvojeným dieťaťom sú rovnakej povahy ako rodinné vzťahy. Súd vo svojej predchádzajúcej judikatúre dospel k záveru, že článok 8 sa môže vzťahovať aj na potenciálne vzťahy medzi dieťaťom a rodičom, aj keď rodinný život ešte nebol plne vybudovaný. Preto v predmetnom prípade **uznal aplikovateľnosť článku 8 napriek skutočnosti, že sťažovatelia de facto nemali dostatočne úzke vzťahy s osvojenými deťmi**. Súd rozhodol, že nedošlo k porušeniu článku 8 Dohovoru. Konštatoval, že v prípadoch týkajúcich sa osvojenia je veľmi dôležité, aby **záujmy dieťaťa prevládli nad záujmami adoptívnych rodičov, keďže osvojenie znamená, že sa „dieťaťu poskytne rodina, nie rodine dieťa“**. Vzal do úvahy, že rozhodnutia o osvojení boli napadnuté v rôznych konaniach a konštatoval, že **rumunské orgány mali povinnosť vyvrátiť akékoľvek pochybnosti týkajúce sa zákonnosti osvojenia**. Konštatoval, že názory detí mali byť zohľadnené, len čo dosiahli dostatočnú zrelosť, aby ich vyjadrili a poznamenal, že **vzhľadom na odpor voči osvojeniu by bolo ich harmonické začlenenie do adoptívnej rodiny nepravdepodobné**.

Wagner a J.M.W.L. proti Luxembursku

- Prípád *Wagner a J.M.W.L. proti Luxembursku* (rozsudok z 28. júna 2007) sa týkal nevydatej ženy a jej dieťaťa legálne osvojeného v Peru.
- Luxemburské súdy **odmietli vyhlásiť peruánske rozhodnutie o osvojení za vykonateľné, odvolávajúc sa na kolízne normy a luxemburský občiansky zákonník, podľa ktorého môže o osvojenie požiadať iba manželský pár.**
- Súd rozhodol, že **došlo k porušeniu článku 6, článku 8 a článku 14 v spojení s článkom 8 Dohovoru.** Čo sa týka práva na rešpektovanie rodinného života zaručeného článkom 8 Dohovoru, Súd mal za to, že odmietnutie vyhlásiť cudzie rozhodnutie o osvojení za vykonateľné **predstavovalo zásah do práva sťažovateľky, že tento zásah bol „v súlade so zákonom“ a sledoval legitímne ciele.** Zisťoval, či toto opatrenie bolo „nevyhnutné v demokratickej spoločnosti“. Súd konštatoval, že rozhodnutie zamietajúce výkon peruánskeho rozhodnutia **nezohľadňovalo sociálnu realitu danej situácie, keďže sťažovateľky sa stretávali s prekážkami v každodennom živote. Zdôraznil, že najlepšie záujmy dieťaťa sú prvoradé.** Argument luxemburskej vlády, že legislatíva stanovuje obmedzenia, aby osvojenie nebolo pre dieťa škodlivé, Súd nepovažoval za presvedčivý.
- Dospel k záveru, že luxemburské súdy **„nemohli opodstatnene odmietnuť uznať rodinné väzby, ktoré medzi sťažovateľkami už de facto existovali“** a že dôvody pre striktnú aplikáciu občianskeho zákonníka, ktorý umožňoval osvojenie len manželským párom, neboli na účely článku 8 ods. 2 Dohovoru postačujúce.

Giusto, Bornacin a V. proti Taliansku

- Pri skúmaní, či de facto existujúce väzby predstavujú „rodinný život“ sú dôležité tiež právne súvislosti.
- Súd vyhlásil za neprijateľnú sťažnosť v prípade *Giusto, Bornacin a V. proti Taliansku* (rozhodnutie z 15. mája 2007), ktorý sa týkal **talianskeho manželského páru a dieťaťa z detského domova v Bielorusku, ktoré si želalo zostať s nimi v Taliansku.**
- Sťažovatelia uviedli, že s dieťaťom strávili celkovo 18 mesiacov v priebehu 3 rokov, počas ktorých sa medzi nimi vyvíjal vzťah obdobný vzťahu medzi rodičmi a dieťaťom. V októbri 2014 Bielorusko rozhodlo **pozastaviť všetky konania o medzištátnom osvojení.** V roku 2005 Taliansko a Bielorusko podpísali dvojstranný protokol vzťahujúci sa na prebiehajúce adopčné konania. V konaní týkajúcom sa repatriácie dieťaťa, ktoré iniciovali bieloruské orgány v roku 2006, však talianske súdy konštatovali, že sťažujúci sa manželský pár nepožiadali o osvojenie dieťaťa v súlade s procedúrou stanovenou protokolom medzi Talianskom a Bieloruskom a nariadili návrat dieťaťa do Bieloruska.
- Pokiaľ ide o článok 8 Dohovoru, Súd rozhodol, že **de facto existujúce väzby medzi sťažujúcim sa párom a dieťaťom neboli dostatočne úzke, aby sa posudzovali ako „rodinný život“ v zmysle článku 8 Dohovoru.** Súd prikladal význam najmä skutočnosti, že pravidelné pobyty dieťaťa v Taliansku boli dohodnuté v rámci projektu, ktorý **nezamýšľal poskytnúť sirotám nové rodiny, ale iba umožniť deťom pochádzajúcim z oblasti postihnutej černobyľskou nukleárnou katastrofou stráviť niekoľko mesiacov ročne v Taliansku.**

Princíp najlepšieho záujmu dieťaťa v judikatúre Súdu

- V prípade *Wagner a J.M.W.L. proti Luxembursku* (uvedený vyššie) luxemburské súdy nebrali do úvahy právny stav vytvorený rozhodnutím orgánov cudzieho štátu o osvojení.
- Odlišná situácia nastala v dvoch iných prípadoch (*Harroudj proti Francúzsku, Chbihi Loudoudi a ďalší proti Belgicku*), kde sťažovatelia **neúspešne žiadali o osvojenie detí pochádzajúcich zo štátov, ktoré osvojenie zakazujú**. Tieto deti boli zverené do starostlivosti sťažovateľov podľa islamského práva, ktoré umožňuje **osobitnú formu poručníctva zvanú kafala**. Avšak kafala **nevytvára právny vzťah ako medzi rodičom a dieťaťom**.

Harroudj proti Francúzsku

- Prípád *Harroudj proti Francúzsku* (rozsudok zo 4. októbra 2012) sa týkal francúzskej štátnej občianky a dieťaťa narodeného v Alžírsku. Alžírске orgány na základe **inštitútu kafala zverili dieťa do starostlivosti sťažovateľky**. Sťažovateľka vo Francúzsku požiadala o osvojenie. Súdy zamietli jej návrh z dôvodu, že podľa francúzskeho práva **dieťa nemôže byť osvojené, ak právo štátu jeho pôvodu osvojenie zakazuje**.
- Poukázali na článok 4 písm. a) Haagskeho dohovoru, ktorý ustanovuje, že osvojenie sa môže uskutočniť, iba **ak príslušné orgány štátu pôvodu určili, že dieťa je osvojiteľné**. Odvolali sa tiež na článok 20 ods. 3 Dohovoru o právach dieťaťa, ktorý **výslovne uznáva inštitút kafala ako formu „náhradnej starostlivosti“**.
- Pokiaľ ide o právo na rešpektovanie rodinného života, Súd rozhodol, že **nedošlo k porušeniu článku 8 Dohovoru**. Konštatoval, že **zamietnutie osvojenia bolo v súlade s vnútroštátnym právom a medzinárodnými dohovormi**. Dalej poznamenal, že kafala bola francúzskymi orgánmi **uznaná v plnom rozsahu, bola porovnateľná s poručníctvom a existovalo viacero spôsobov ako obísť obmedzenia vyplývajúce z nemožnosti osvojenia**.
- Súd preto dospel k záveru, že francúzske orgány sa snažili **„podporiť integráciu detí pochádzajúcich zo zahraničia bez toho, aby ich hneď izolovali od pravidiel štátu ich pôvodu“** a dodržali spravodlivú rovnováhu medzi verejným záujmom a záujmom sťažovateľky.

Chbihi Loudoudi a ďalší proti Belgicku

- Prípád *Chbihi Loudoudi a ďalší proti Belgicku* (rozsudok zo 16. decembra 2014) sa týkal belgického páru a ich netere z Maroka, ktorú rodičia na základe inštitútu kafala zverili do ich starostlivosti.
- Belgické súdy zamietli ich návrh na osvojenie z dôvodu, že neboli splnené zákonom stanovené podmienky, pretože dieťa **im nebolo zverené príslušnými marockými orgánmi, ale jeho rodičmi.**
- Súd rozhodol, že **nedošlo k porušeniu článku 8 Dohovoru.** Konštatoval, že belgické súdy **zohľadnili existujúci právny vzťah medzi dieťaťom a jeho biologickými rodičmi v Maroku, a že zamietnutie osvojenia bolo v najlepšom záujme dieťaťa, aby malo v Belgicku rovnaký osobný status ako v Maroku.**

Schwizgebel proti Švajčiarsku

- Hoci Dohovor nezaručuje právo na osvojenie, Súd sa zaoberal tiež prípadmi neúspešných žiadateľov o osvojenie, ktorí sa sťažovali na diskrimináciu podľa článku 14 v spojení s článkom 8 Dohovoru.
- V nadväznosti na vyššie spomínaný európsky trend zakladania rodiny v neskoršom období života a s tým súvisiaci stúpajúci vek žiadateľov o medzištátne osvojenie, je vhodné spomenúť prípad *Schwizgebel proti Švajčiarsku* (rozsudok z 10. júna 2010).
- Prípád sa týkal slobodnej ženy, ktorá si chcela osvojiť druhé dieťa nie staršie ako 5 rokov z Vietnamu, t. j. štátu pôvodu jej prvého, už osvojeného, dieťa. Švajčiarske súdy konštatovali, že medzi **sťažovateľkou a dieťaťom by bol vekový rozdiel medzi 46 až 48 rokov** a považovali takýto vekový rozdiel za **neprimeraný**. Osvojenie **preto nepovolili.**
- Súd rozhodol, že **nedošlo k porušeniu článku 14 v spojení s článkom 8 Dohovoru.** Konštatoval, že sťažovateľka mohla namietat, že je obeťou rozdielného zaobchádzania v porovnaní s mladšou slobodnou ženou žiadajúcou o osvojenie druhého dieťaťa. Skúmal, či **rozdiel v zaobchádzaní bol odôvodnený.** Zistil, že švajčiarske orgány mali širokú mieru voľnej úvahy, keďže medzi členským štátmi Rady Európy **neexistuje konsenzus v otázke maximálneho veku potenciálnych osvojiteľov alebo maximálneho vekového rozdielu medzi osvojiteľom a osvojencom.** Konštatoval, že vnútroštátne súdy **nevzali do úvahy len najlepšie záujmy dieťaťa, ktoré malo byť osvojené, ale tiež dieťaťa už osvojeného sťažovateľkou.**
- Súd nepovažoval za neopodstatnené ani svojvoľné ich argumenty, že druhé dieťa by pre sťažovateľku predstavovalo ďalšiu záťaž, alebo že rodiny s viac než jedným osvojeným dieťaťom majú početnejšie problémy. Dospel preto k záveru, že **rozdiel v zaobchádzaní nebol diskriminačný v zmysle článku 14 Dohovoru.**

Záver

- Rezolúcia 1909 (2012) poukazuje na potrebu **vyváženého prístupu** k medzištátnym osvojeniam. Systém medzištátnych osvojení by mal zodpovedať **množstvu žiadateľov ochotných osvojiť si dieťa** a najmä **potrebám detí, pre ktoré sa nedá nájsť vhodný spôsob starostlivosti v štáte ich pôvodu**. Je nutné, aby vysielajúce aj prijímajúce štáty **chránili všetky zúčastnené strany pred nezákonnými praktikami** a zaistili, aby bol v procese medzištátneho osvojenia **plne rešpektovaný princíp najlepšieho záujmu dieťaťa a princíp subsidiarity**.

Záver

- Haagsky dohovor uznáva, že dieťa by malo vyrastať v rodinnom prostredí a že medzištátne osvojenie môže poskytnúť **výhodu stálej rodiny dieťaťa, pre ktoré sa nedá nájsť vhodná rodina v štáte jeho pôvodu**.
- Uvedené by sa však nemalo interpretovať ako „**nadprávo, ktoré preváži všetky ostatné práva dieťaťa**“. Stanovenie najlepších záujmov dieťaťa sa musí zakladať na konkrétnych okolnostiach prípadu.
- Súd vo svojej judikatúre opakovane zdôraznil, že Dohovor nezaručuje právo na osvojenie. Ako uviedol, **účelom osvojenia je zabezpečiť dieťaťu rodinu, nie rodine dieťa**. Preto pokiaľ jednotlivé záujmy nie sú súladné, sú **práva potenciálnych osvojiteľov obmedzené záujmami detí**. Ak však **takýto nesúlad v záujmoch neexistuje** a štátne orgány by v rozpore s najlepším záujmom dieťaťa **odmietli uznať de facto existujúce rodinné vzťahy**, takéto **odmietnutie by predstavovalo neprimerané podlomenie rodinného života**. Najlepšie záujmy dieťaťa by mali vždy prevládať.